

1. Raziskovalna organizacija: 796

Univerza v Mariboru

Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko

2. Ime in priimek mentorja:

Mladen Trlep

3. Podpodročje znanosti iz [šifrantu ARRS](#):

2 Tehniške vede,

2.12 Električne naprave, 2.12.04 Stikalne naprave

4. Kontaktni e-naslov mentorja:

mladen.trlep@um.si

5. Kratek opis programa usposabljanja:

Izhodišče raziskovalne naloge MR in njeno umestitev v raziskovalni projekt: izhodišče raziskovalne naloge MR je numerično-eksperimentalna obravnava razelektritev velikih tokov v zemljo, kot posledica atmosferskih razelektritev ali električnih okvar v elektro energetskega sistema v povezavi s ščitenim objektom. To je zelo kompleksen elektromagnetni pojav, kjer je poudarek na tranzientnem delu pojava in nelinearnih ionizacijskih procesih v zemlji. Zato je potrebno upoštevati kompletni sistem Maxwellovih enačb in dinamični model ionizacije/deionizacije zemlje, kar postavlja visoke zahteve, tako pri numeričnem reševanju tega problema, kot eksperimentalni potrditvi numeričnega modela. Naloga predstavlja nadaljevanje raziskovalnega dela na tem področju, v okviru raziskovalne skupine Aplikativna elektromagnetika oz. raziskovalnega programa z istim imenom.

Delovna hipoteza: pri različnih okvarah v elektro energetskega sistema ali ob udaru strele v objekt pride do razelektritve naboja v zemljo, kar se manifestira kot električni tok skozi ozemljitveni sistem (OS) v zemljo. Pri tem prihaja (pri velikih tokovih) tudi do ionizacije/deionizacije zemlje v neposredni okolici OS in vpliva le-te na potek tranzientnega pojava razelektritve in porazdelitve elektromagnetnega polja v okolici. Kompletna obravnava pojava zahteva zraven upoštevanja konduktivnega toka dodatno še upoštevanje poljskega toka in dinamičnega nelinearnega modela ionizacije/deionizacije zemlje. To predstavlja zelo kompleksen in zahteven problem, ki trenutno še ni popolnoma razrešen. V nalogi bo za reševanja problema uporabljena metoda končnih elementov (MKE) ob podpori metode robnih elementov (MRE), za zagotovitev čim bolj natančnega izračuna elektromagnetnega polja ob istočasnem zajemanju ionizacijskega vpliva zemlje.

Metode dela: naloga bo zasnovana kot združitev teoretične obravnave dogajanja v okolici OS, uporabe modernih diskretnih numeričnih metod za reševanje elektromagnetnega polja (MKE, MRE), numerično-eksperimentalnih metod za opis in simulacijo nelinearnega ionizacijskega procesa v zemlji pri velikih udarnih tokovih ter določitev ostalih snovnih karakteristik zemlje.

Cilji in predvideni rezultati:

- ▶ razvoj numerično modela za simulacijo tranzientnega pojava širjenja toka v zemlji v okolici OS, ki bo upošteval realne karakteristike zemlje in kovinskih ozemljitvenih elementov, singularnosti na prehodu toka iz kovinskih delov ozemljila v zemljo ter zajel vpliv poljskega toka in ionizacije/deionizacije zemlje.
- ▶ Eksperimentalno ovrednotenje in nadgradnjo dinamičnega modela ionizacije zemlje in celotnega numeričnega modela izračuna polja med razelektritvijo.
- ▶ Možnost ovrednotenja vpliva elektromagnetnega polja ob udaru strele na ljudi v okolici in v ščitenih objektih.